

Štajersko.

Učiteljsko društvo za ormoški okraj zboruje v četrtek, 3. avgusta t. l. na Humu. Vzpored: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Društvena poročila in dopisi. 3. Podavanje. 4. Nasveti in predlogi. Začetek ob polu 11. uri. Zborovanje se vrši ob vsakem vremenu. Vsak udeleženec tega zborovanja naj se zaradi obeda najpozneje do ponedeljka, t. j. 31. julija, zanesljivo javi po dopisnici pri g. A. Porekarju, nadučitelju na Humu.

Na prav obilno udeležbo vabi odbor.

Gornjegrajsko učiteljsko društvo ima dne 3. avgusta t. l., t. j. v četrtek, ob polu 3. uri popoldne odborovo sejo, pri kateri se sklene končni račun o koncertu i. t. d. Prosi se, da vsi odborniki zanesljivo pridejo!

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. »Okrajno učiteljsko društvo za goriški okraj«, čisti dohodek koncerta prirejenega dne 4. julija v Gorici na korist učiteljskemu konviktu v Ljubljani, 1100 K (tisočsto kron). Ta ogromna vsota je najlepše izpričevalo o marljivosti, požrtvovalnosti in stanovski zavednosti goriškega učiteljstva, ki ga ob tej priliki stavimo v zgled učiteljstvu ostalih okrajev. S tem darom in pa s 100 kronami, ki jih je to vrolo in napredno društvo že lansko leto položilo na žrtvenik učiteljskega konvikta, je postalo »okrajno učiteljsko društvo za goriški okraj« šestkratni pokrovitelj »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani« ter ima pravico šest članov imenovati v odbor »konvikta«. Le-ti novi odborniki bodo zastopali v odboru pravice in koristi goriškega učiteljstva. — Vesela družba v Polhovem gradu, 2 K; g. dr. Juro Hrašovec, adv. v Celju 10 K; vesela družba v Št. Janžu na Dolenjskem 7 K; županstvo pri Sv. Ani na Gorenjskem 2 K; g. Evgen Ivanc, trgovec v Sodražici, 5 K; g. dr. Anton Žižek v Vojniku, 5 K; posojilnica v Vojniku, 10 K; županstvo v Zakotu pri Brežicah, 5 K; učiteljstvo črnomaljskega okraja ob priliki okrajne učiteljske konference zložilo 22 K; g. dr. Viktor Gregorič v Sežani 31 K, nabral v veseli družbi g. O. Mayerja, graščaka, g. pl. Garzarolija z Razdrtega, g. Edvard Dolenc, graščaka iz Orehka in g. Lichtensteigerja iz Trsta o priliki sežanskega sejma; g. Alojzij Strmole iz Trebnjega 1 K. — Živeli učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Kolekta poštne znamke za učiteljski konvikt. Iz ljubljanske okolice kolekta št. 39.

Čekovni promet učiteljskega konvikta. (Letnina za l. 1905.) G. Rudolf Horvat, nadučitelj in gđč. Marica Dovgan, učiteljica v Zagorju na Notranjskem; g. Valentin Clemente, šolski voditelj na Gori pri Sodražici; g. Ivan Petrovčič, nadučitelj v Kranjski gori; g. Valentin Burnik, nadučitelj, g. K. Barle, učitelj, g. Leopold Morela, učitelj in gđč. Ana Podrekar, učiteljica v Metliki.

Pri učiteljskem koncertu v Gorici so plačali vstopnine: G. Jeretič Anton, trgovec v Gorici 100 K; g. Gabršček Andrej, trgovec v Gorici 80 K; veleč. g. dr. Anton Gregorič, dež. poslanec itd. 50 K; g. Finžgar Franc, c. kr. okr. šol. nadzornik itd. 50 K; g. Vrtovec Andr., upokoj. učitelj in posest v Tolminu, 41.50 K; g. Zega Miha, upokoj. učitelj in posest v Kanalu 31 K. Po 20 K gg.: Jakil Andrej, tovar., Rupa; Zavnin Ivan, velepos. Bilje; dr. Treo, odv. Gorica; Zajec, veletržec, Gorica; dr. Franko, odv. Gorica; Fogar Alojzij, veleposestnik, Pevma. — G. Breščak, trgovec, Gorica, 13 K; g. Kumar J. N., kurat, Pevma, 12 K. — Po 10 K: Visokorodni gosp. grof Attems, dvorni svetnik; g. Polley, c. kr. nadkomisar; g. Križnič Štefan, šol. svetnik in ravnatelj; g. Degrazia pl. Josip, župan, Renče; g. Josip Pavlica, župan, Rihenberg; g. Matejčič, dež. šol. nadzornik; g. Klančič Anton, župan in dež. odbornik, Podgora; g. dr. Pavletič, odvetnik, Gorica; gg. Dekleva in Zavnin, Gorica; g. Drufovka Franjo, Dornberg; g. Trevisini Lujiza, Renče; g. Mikuz, Sv.

Lucija; g. prof. Berbuč, dež. odbornik; g. Pavletič Josip, tovarnar, Gabrije; g. Skolaris, Vipolže; visokor. gpa. baronica Thömel, g. Pintar Anton, Pevma; g. Setničar Franc, duhoven; J. J., Gorica; Fonzari Ivan, Št. Maver; g. A. Križnič, župan, Kanal; g. Sandria Franjo, Miren; g. Ličen Maks, Rihenberg; c. i. kr. častniki 20. l. bat., Kanal. — Po 6 K gg: Koren, trgovec, Gorica; profesor Seidl, Jožef Klanjšček, nač. kr. šol. sv., Pevma; dr. Franc Terkuč, c. kr. notar, Kanal. — G. A. M., Pevma, 5 K 60 h. — Po 5 K: gg: Kren Herbert, Albert Bizjak, Viktorija Budin, Dornberg; Gleščič Ivan, Drašček Fani, Drufovka Ivan, Gorica; Valentinčič Ignacij, župnik, Renče; Šušmelj Josip, učitelj, Ravnica; Lokar Artur, c. kr. notar, Lasič Karla, Renče; Lasič Josipina, pošt. Renče; Pucelj, brivec, Gorica; Jakob Kalan, Angel Mikuluš, gđč. Lina Setničar, Jožef Fiegl, Primožič Valent. Pevma; Josip Vendermin, Št. Maver; Faganeli Karolina, Lokar Ivan, Miren; baron Bianchi, Rubije; prof. Makuc, Solkan. — Po 4 K gg: Milaučič Josip, kaplan, Rihenberg; pl. Monari, župan, Šempas; Furlani Franc, c. kr. višji poštni kontrolor; Zorčič, grofov. oskrbnik, Št. Peter; Sedeščič Blaž, učit., Vogersko; Giltšvert, Gorica; Kodelja Josip, žup., Šmartno; Pavletič Josip, dekan; Černic Valent., veleposestnik, Št. Peter; Filipič, dekan, Ločnik; Alojzij Luznik, Dornberg; Brezigar Miha, Fiegl Anton, Pevma; Marij Fonzari, Št. Maver; Anton Terpin, kurat, Valentin Bensa, Podšabotin. — Po 3 K: gg. baron Baum, c. kr. komisar; Sivec Franc, c. kr. vadnični učitelj, Vodopivec Franc, ces. svetnik, Gorica; Neimenovan, Podgora; Rojc, kurat, Bilje; grof Oskar Kristalnigg, dr. Pikel, Kregan Albin, Gorica; Mermolja, Dobravlje; Cerin Karl, Klanjšček Jožef, Pevma; Ema Zega, Kanal; Spacapan Franc, Ozeljan; Mercina Ivan, c. kr. vad. učitelj. — Po 2 K: gg. Josip Rubbia, graščak, Vogersko; Mar. Rubbia; Rozina, c. kr. kancelist, Gorica; dr. Kerševani Ulrik; Golob Josip, kurat, Podgora; Klemenčič, c. kr. kancelist, Malik, trgovec, Kovač, župan, Ajdovščina. (Dalje prih.)

Za Učiteljski konvikt je nabral g. Fran Št. Staut, zavarovalni agent v Gornjem gradu, 5 K 4 h, kateri denar je okrajno učit. društvo sprejelo. — Hvala prijateljem učiteljstva!

Osebna vest. Učitelj Rudolf Pleskovic v Šmartnem pri Litiji je imenovan za učitelja v Dobovcu pri Radečah.

„Edinost“ se zadnje dni prav pogostoma in z vidnim veseljem zaganja v naš list. »Edinosti« seveda nismo storili nobenega zla, zato je njeno zbadanje popolnoma neopravičeno. V svojem listu smo priobčili več dopisov iz Istre, ki ilustrirajo žalostne razmere istrskega šolstva in učiteljstva. Da so te razmere žalostne ter vredne in potrebne javne kritike, to vendar ni naša krivda. Ako je »Edinosti« res do napredka hrvaškega in slovenskega šolstva v Istri, bi nam morala biti celo hvaležna, da si upamo govoriti obsojajočo besedo, ki velja vsem krivcem, najsi so ti slovanske ali laške narodnosti. Naši bralci se gotovo spominjajo, da smo priobčili članek o istrskem učitelju Gostinčarju, ki mora že nad leto dni služiti kot vojak-prostak; vedo pa tudi, da smo objavili članek o učitelju pri Sv. Lovreču, ki ne dobiva že nad 10 mesecev nobene plače. Posnetke teh naših člankov so prinesli celo nemški in češki listi, objavila jih je »Edinost« sama — a sedaj nam očita, da smo o teh kričočih slučajih molčali, ker baje ne smemo govoriti! To torej ni res, res pa je, da smo govorili, ker ne smemo molčati. Jemljemo tudi z veseljem na znanje, da sta se državna poslanca Spinčič in dr. Laginja zavzela za enega in drugega omenjenih učiteljev, radi bi pa tudi zvedeli, kaj sta dognala v njihju korist. »Edinost« naj s pridom uteši našo radovednost. To bo bolj pomirilo razburjenost istrskega učiteljstva nego pavšalno sumničenje tržaškega lista! Ob tej priliki se usojamo opozoriti »Edinost« na znano prislovico: »Povej mi, s kom občuješ, in povem ti, kakšen si!« — Vsak ve, da imamo v mislih Šušteršičev »lepi klub«, in vsak tudi ve, da sta Spinčič in dr. Laginja člana tega kluba. Opetovano smo že imeli žalostno priliko, da smo morali seznanjati javnost z ljubeznijo Šušteršičevo, ki jo goji do šolstva in učiteljstva. Pretil je razbiti dež. zbor kranjski, ako bi se lotil regulacije

učiteljskih plač, svetoval je učiteljstvu, naj si numerira kosti, ker preže nanj pesti fanatiziranih klerikalnih sovražnikov, očital nam je šolske palače med raztrganimi bajtami (o tem prinesemo prihodnjič članek!) in še na razne druge načine dokumentoval veliko svojo ljubezen do šolstva in učiteljstva. Kdor je zaveznik takemu zastopniku ljudstva, ta kaže, da se strinja z njegovimi nazori. Ako bi to ne bilo res, bi se več ne družil z njim, ampak bi obsojal in obsodil te deloma krvave nazore in želje! Dokler se pa to ne zgodi, ne morejo biti simpatije žaljenega in trpečega učiteljstva na njegovi strani. »Edinost« pa nam tudi sme verjeti, da se ne dvigne blaginja istrskega slovanskega prebivalca ni za las, dokler bo narodno šolstvo tako zanemarjeno in dokler ne dobi narodno učiteljstvo trdnega gmotnega stališča! Kdor pa hoče to, se mora emancipirati od sovražnikov prosvete, se mora navzeti naprednih idej in hoditi z lučjo svobode in kulture na čelu svojega ljudstva!

Iz krškega okraja nam dohajajo pritožbe o nekem učitelju, ki dela sramoto svojemu stanu. Opozarjamo na to šolske oblasti z željo, da uredé razmere, saj je vendar njihova dolžnost, da čuvajo ugled šolstva in učiteljstva.

Dne 3. avgusta t. l. bodo praznovali maturantje iz l. 1880. svojo 25letnico na Bledu. K temu sestanku so vabljeni tudi drugi učitelji, osobito oni, ki so blizu Bleda in torej morejo brez velike žrtve v krog svojih tovarišev. Zgoraj označeni maturantje so naslednji: Brake Gašper, nadučitelj v III. okraju na Dunaju, Bregar Josip, učitelj v Spod. Šiški, Bregant Mihael, nadučitelj v Sostrem, Gebauer Viljem, nadučitelj v Šmihelu pri Rudolfovem, Göderer Jožef, nadučitelj v Starem Logu, Grögl Alojzij, učitelj v Podbrežju pri Mariboru, Ivanc Franc, učitelj v Kranju, Kaucky Friderik, učitelj v Kočevju, Lapajne Anton, učitelj na dež. poljedel. šoli na Grmu, Okorn Ivan, umirovljeni nadučitelj, Svetina Josip, učitelj v Žalini, Scheschark Franc, nadučitelj v Kočevju in Tomo Petrovec, nadučitelj v Polhovem Gradcu.

„Slovenčevi“ novičarji so taki ljudje, da slišijo tudi travo rasti. Zasedili smo pretekli teden v »Slovenec« belokranjsko novico, v kateri se klerikalno osle najprej prav sirovo zaganja v metliškega nadučitelja, tovariša Burnika, potem pa vprašuje patetično: »Ali naj res vodi bedasti »Učit. Tovariš« narodnjake v Metliki?« — Klerikalnemu prismojencu bodi povedano, da nimamo mi kar nič časa, s svojim listom uravnavati bodisi katerihkoli lokalnih razmer. Preveč imamo posla s stanovskimi vprašanji in z lastno organizacijo. S takimi noticami kaže »Slovenec« slamoglavca, da ne pozna našega lista in da ... a niti pojma o časnikarski dostojnosti. Zatorej naj le bevska, kolikor mu drago. Dostojni ljudje se smejejo takim ignorantom!

Deželni šolski svet kranjski — protektor Slomškarič. Na vadnici ljubljanskega učiteljskega je razpisano mesto učiteljice. Prosil je več kompetentinj. Milost pa je našla proslula Slomškaričica učiteljica Stupica, in mogoče je, da ji podpiše dekret celo »liberalni« naučni minister gospod pl. Hartel. Potemtakem nimajo kvalifikacije nobene vrednosti več, dovolj je, ako je prosilka čvrsteja in neomadeževanega klerikalnega prepričanja. To imenovanje bi bilo za druge učiteljice-kompetentnije razžaljivo, zatorej je dolžnost poklicanih faktorjev, da preprečijo razburjenje in posledice!

Razširjanje šol. Po mnogih, mnogih krajih tožijo naši tovariši, ki so na enorazrednicah, da imajo prenapolnjene razrede in da šol ne razširijo v kljub temu, da so krajni šol. sveti pripravljeni za razširjanje. Kdo vendar to zavlačuje? V nekem kraju so napravili že načrt, kako se razširi šola in sklenili, dozidati čez počitnice. Ne zmeni se pa nihče za to, in prihodnje šolsko leto ostane vse pri starem. Uspehov hočejo toda ne pomislijo, da se v prenapoljenih razredih ne da doseči toliko kakor v normalno polnih. Ako primanjkuje učnega objekta, skrbite, da se plače izboljšajo, ne dopuščajte pa, da sedanje učiteljstvo trpi po dveh straneh, t. j. zaradi premajhnih plač in zaradi prenapoljenih razredov, ker ni dobiti učiteljev. Ljudstvo čimdalje bolj uvideva potrebo šol in njih razširjenje. Zakaj zavlačujejo potem višje oblasti po mnogih krajih razširjenje? To ni napredno in tudi ne zakonito. Pri tej priliki omenjamo še nekaj. Kjer razširjajo

šole, oziroma prezidavajo ali dozidavajo, naj se vendar ozirajo na to, da bodo šolske sobe v pritličju in stanovanja zgoraj. Za to govori praktičnost in ni treba nobenih utemeljevanj. Ako gremo po Kranjskem gledat šole, ki so jih sezidali v zadnjih desetih letih, jih vidimo le malo, ki imajo zgoraj stanovanje in spodaj šolske prostore. V nekem kraju so letos napravili načrt, po katerem bodo zgoraj učne sobe in spodaj stanovanje. Blagor učiteljevi rodovini v slučaju bolezni, ko bodo otroci ropotali nad glavami bolnikov! To je krščansko delo usmiljenja!

Šolska vest. Na novo razširjeni ljudski šoli pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju so otvorili 4. razred in je tam kot učitelj nameščen izprašani učiteljski kandidat g. Simon Petrovič.

Odlikovanje. Ministrstvo za uk in bogočastje je podelilo nadučitelju na Opčinah, g. Antonu Valentiču, o priliki njegovega umirovljenja častni naslov šolskega ravnatelja v priznanje njegovega dolgoletnega plodnosnega delovanja na šolskem polju. G. Valentič je bil že prej (l. 1888.) odlikovan z zlatim križem za zasluge. Naše iskrene čestitke!

Ormoško učiteljsko društvo je sprejelo enoglasno o priliki zborovanja pri Sv. Tomažu, 6. julija t. l. izjavo, da obžaluje, da se še vedno niso upoštevale zahteve učiteljev, namreč: ureditev njihovih plač, kakor jih imajo državni uradniki v štirih najnižjih činovnih razredih, potem odprava krivice, da se šteje le $\frac{1}{3}$ starostnih doklad za čas definitivnega podučiteljskega službovanja in slednjič, da se vroče želje po prostem stanovanju, ozir. stanarini še vedno niso uresničile.

Pobijmo ga! S tem našim člankom seznanja zadnja »Freie Lehrstimme« svoje čitatelje. Res, daleč že sega slava kranjskega klerikalizma!

Z Gorenjskega nam piše prijatelj: Učitelji smo pač pohlevni ljudje, mehki kot vosek. Kar hočejo, naredijo z nami. Zaropčemo tupatam, potem pa vse pozabimo — rečem še enkrat — pozabimo. V mislih mi je naš zavetnik dr. Šusteršič. Res bo menda, da dobiva mož navodila od svoje stranke, res pa je tudi, da je kot razumen človek odgovoren za svoje besede in svoja dejanja, odgovoren ljudem in Bogu — ako veruje vanj. Da bi pa učiteljstvo pozabilo, koliko je dr. Šusteršič že storil za naš stan, to bi ne bilo prav. Da bodo pa tudi naši znanerci znali za dobrote našega zavetnika, nasvetujem to-le: Poseben odbor naj zbere vse ljubeznivosti, kar jih je že naš zavetnik bodisi na shodih, bodisi s peresom nagradil zoper šolo in učiteljstvo. Tvarino bi uredili po letih. Delo bi moralo biti stvarno, sestavljeno po resničnih podatkih. To bi bila lepa slika »suhih let« kranjskega učiteljstva. Natisnili bi par tisoč brošuric in jih poslali v svet. Morebiti bo kdo rekel, da bi bil naš zavetnik nekak Poncij Pilat v apostolski veri. Bil ali ne bil, zasluži pač, da mu postavimo dostojen spomenik. Hajdi! Hitro začeto, dvakrat prijeto.

Opus I.

Klečeplazenje pred Heinom, Kalteneggerjem i. t. d. nam očita »Slovenec« v eni številki preteklega tedna. Ako prebira kdo pazno naš list, številko za številko, mora priznati, da ni najti v njem nobenega klečeplazenja in v prahu valjanja pred našimi predstojniki. Mi se zavedamo svojih dolžnosti in pravic, kakor se jih zavedajo omenjeni naši višji predstojniki. Toda klečeplazimo mi ne, to nam ne dopušča naša zavest in ugled našega stanu. Mi hočemo vzgojiti samostojne ljudi, zato se nam popolnoma nič noče in ne sme podati klečeplazenje. Pač pa poznamo ljudi, ki nam očitajo to, kar sami prav lakajsko opravljajo. Kdo poklekuje in pada v prah: ali mi pred Heinom in Kalteneggerjem, ali vi farizeji, pred svojim škofom in njegovimi trabanti? Odgovor na to vam je lahek. Hinavski ljudje, ki ljudstvo slepote na ukaz vaših škofov, ali nam boste vi očitali klečeplazenje? Zares, kakršen je hudobnik sam, take si misli vse druge ljudi!

Ponovljeno vprašanje. Vprašali smo že enkrat, zakaj ne razpišejo nekaterih učiteljskih služb. Od tega časa so nekatere vendar razpisali, vendar pa le ne še vseh. Zakaj ne razpišejo nadučiteljskega mesta v Kropi in še drugih provizoričnih učiteljskih mest? Le vse po zakonu!

Pozor! Vsa okrajna učiteljska društva na Kranjskem in Štajerskem naj skličejo tekom 14 dni izredna zborovanja, ki se naj pečajo z vprašanji in predlogi, ki bi bili umestni, da bi jih spravili naši zastopniki v dež. učiteljsko skupščino meseca avgusta, oziroma septembra. Tovariši in tovarišice, udeležite se po možnosti vsi teh zborovanj in stavite primerne predloge in naročite izvoljenim svojim zastopnikom, da so dolžni jih upoštevati in predložiti dež. učit. skupščini. Stvar je resna in nujna, zato naj vsa društva nemudoma to store!

Zrelostni izpit na c. kr. učiteljsku v Kopru so napravili sledeči gg.: Anton Fakin iz Škrbine, Franc Ferjančič iz Lokavca, Veko Hreščak iz Sežane (z odliko), Albert Poljšak iz Šmarij, Janko Samec iz Kopra, Viljem Tomažič iz Kanala, Franjo Turk iz Gabrij pri Ajdovščini, Janko Vovk iz Kopra (z odliko), Zmagoslav Zgonik iz Dobrave.

Zahvala. Ob odkritju nagrobnega spomenika pokojnemu c. kr. okr. šolskemu nadzorniku Andreju Žumru mi je dolžnost v imenu naše rodovine se zahvaliti slav. Slov. deželnem učiteljskemu društvu in učit. društvu za kranjski okraj za nabiranje denarja in postavljanje spomenika, gosp. učitelju E. Ganglu za nagrobni govor, gospodom učiteljem za prelepo petje in vsem udeležencem s prošnjo, naj ohranijo blagega pokojnika v prijaznem spominu.

V Gorjah, dne 20. julija 1905.

Jakob Žumer.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani se tem potom obrača do vseh onih svojih podružnic, ki še niso ugodile vodstvenemu pozivu z dne 21. junija 1905, št. 6724, s prošnjo, da blagovole čim prej vposlati izpolnjeno tiskanico o svojem stanju, oziroma delovanju v letu 1904. Ker se bo le v teh tiskanicah zaznamovano upoštevalo pri izdaji prihodnjega družbenega »Vestnika-koledarja«, opozarjamo še enkrat, da je le v interesu naših podružnic samih, ako ugone kar najprej mogoče vodstveni prošnji.

Okrajna učiteljska skupščina za radovljški okraj. Letošnja naša skupščina je bila v četrtek 13. t. m. na rajskem Bledu. V krasnem in prijaznem šolskem poslopju se je zbralo ob 10. uri dopoldne vse učiteljstvo (razen dveh) tega okraja. Pridružila sta se nam c. kr. okr. glavar gosp. Oton pl. Detela in telovadni učitelj ljubljanske pripravnice gosp. J. Gorečan. C. kr. okr. šol. nadzornik gosp. Fr. Kalinger kot predsednik otvori zborovanje s pozdravom g. glavarju, ki v toplih besedah takoj odzdravi. Potem pozdravi g. predsednik tudi zbrano učiteljstvo in g. J. Gorečana. Za svojega namestnika imenuje g. nadučitelja A. Grčarja iz Radovljice. Za zapisnikarja sta bila po nasvetu g. V. Zavrla izvoljena z vzklikom gđc. M. Remžgar in g. M. Salberger, oba z Jesenic, in istotako za overovatelja zapisnika gđc. M. Rasinger in g. A. Grčar, oba iz Radovljice. — Nato je imel g. učitelj Al. Novak z Bleda praktični nastop z otroki o risanju po naravi po novi metodi za 3. šolsko leto. Svojo nalogo je prav povoljno rešil, za kar mu izreče g. predsednik zahvalo. — G. nadzornik nam je podal v svojem poročilu najvažnejše, ker je že itak na vsaki šoli ob nadzorovanju opozoril učit. na pomanjkljivosti, ozir. na najpotrebnejše. Sklepčno se je izrazil, da sme stanje šol, uspehe in učiteljstvo imenovati vobče dobro. Za to skupščino je moral vsak njen član izdelati referat: »Obravnava predmeta ‚lisica‘ po biološki metodi«. G. predsednik je določil za referenta za to gđc. K. Droll iz Zasipa in g. V. Zavrla iz Begunj. V razpravo so posegli potem gg.: A. Jensek, K. Matajcek, Fr. Rus, J. Korošec in oba poročevalca. Končno zahvali g. predsednik oba referenta, kakor vse gg., ki so posegli v debato. Ker bo letošnja deželna učiteljska skupščina tudi sklepala o učilih za ljudske šole, zatorej nam prebere g. A. Grčar seznam onih učil, ki jih bodo pripravljali za nabavo ljudskim šolam. Med nasvetovanimi učili mnogim ni bil všeč *hl*, ker je prevelik in se izvečine ne rabi, tembolj pa je v rabi $\frac{1}{4}$ *hl*. — Za prihodnje šolsko leto se določijo na vseh šolah iste knjige, le Crnivčeva računica se mora povsod uvesti, kjer je dosedaj še ni bilo. — Nato nam poroča g. A. Grčar o knjižničnem odboru in o računih. Poročilo se vzame odobruje na znanje. Pregledovalcem računov se izvolita z vzklikom gđc. A. Fat ur

in g. J. Korošec, oba iz Mošenj. Volitev v knjižnični, kakor v stalni odbor se je vršila per acclamationem ter so bili izvoljeni vsi prejšnji člani. Samostalnih predlogov ni bilo. G. predsednik zaključi zborovanje, zahvaljujoč učiteljstvo na živahni udeležbi; spominja se našega presv. cesarja kot zaščitnika šol ter mu zakliče z učiteljstvom trikratni »Slava!« Nato odpoje učiteljstvo cesarsko pesem. G. A. Grčar zahvali g. predsednika na vodstvu skupščine. Potem smo se zbrali k skupnemu obedu v prostorih g. A. Sekovaniča, kjer nas je obiskal tudi g. dr. J. Vilfan iz Radovljice, član c. kr. okr. šolskega sveta.

Okrajna učiteljska skupščina za krški okraj se je vršila dne 8. t. m. v Radečah pri Zid. mostu. Pred skupščino si je učiteljstvo ogledalo razstavo pismenih izdelkov in ženskih ročnih del. Zanimale so zlasti risarije. Pred zborovanjem se je vršila tudi hospitacija; nastopil je g. nadučitelj Franc Rant. Učenci so v duhu potovali iz Radeč do Karavank. Splošno se je priznavalo, da je hospitacija popolnoma uspela. Važno je, da se učenci vadijo uporabljati vozni red. Da bodo mogli racionalno poučevati zemljepisje tudi oni, ki so še malo potovali po domovini, naj bi si preskrbeli primernih učnih slik za ta predmet. Po hospitaciji je c. kr. okr. šolski nadzornik g. Ljudevit Stiasny otvoril skupščino; za svojega namestnika je imenoval g. dr. T. Romiha. Zapisnikarjema sta bila izvoljena gđc. E. Tavčar in g. J. Arnšek. Iz nadzornikovega poročila je razvidno, da so se v zadnjih treh letih otvorile v okraju 4 nove šole ter da se je število razredov pomnožilo za 14. Nadalje dobi 13 šol nova poslopja; v devetih slučajih so z zidanjem že pričeli, ozir. prično prihodnjo pomlad. V šol. letu 1900/1 je nad 10% učencev obiskovalo šolo zanikarno, letos pa le nekaj nad 1%, iz česar je razvidno, da se šolske zamude strogo obravnavajo. Vsak učitelj dobi to konferenčno poročilo tiskano v roke. G. nadučitelj Lunaček je poročal o vzgojnem pomenu varstva živali in rastlin. O skupščinskih poročilih pravi nekdo, da jih učiteljstvo potrpežljivo posluša in zopet pozabi, še preden dospe domov. O poročilu g. Lunačka si tega ne upam trditi: njegove besede so prihajale iz srca in so segale zborovalcem v srce. — Zakaj moramo težiti po izboljšanju metode in kako to doženemo, sta poročala gđc. Garbeis in g. Magerl. Po pol ure trajajočem odmoru pa sta gospa Ambrožič in g. Gantar poročala, kako doženemo, da se mladina tudi zunaj šole lepo vede. — Nato se je vršila volitev zastopnika učiteljstva v okrajni šolski svet. Izvoljen je bil skoraj enoglasno g. dr. T. Romih. V knjižnični odbor so bili izvoljeni dosednji člani, v stalni odbor pa gg. Berce, Račič, Rant, Magerl in gđc. Kolnik, nakar je g. predsednik zaključil zborovanje. — Po skupščini je šlo učiteljstvo na pokopališče, kjer so pevcu zapeli umrlemu tovarišu Potrebinu dve žalostinki. — Pri skupnem obedu je bilo vkljub hudi vročini jako živahno. Deloma že med zborovanjem, deloma pri kosilu se nam je pridružilo več gg. tovarišev iz Celja, Ljubljane in iz litijskega okraja. Izmed napitnic omenjam le ono g. Gradišnika iz Celja. Govornik je pozivljal učiteljstvo, naj se kar najtesneje oklene svoje organizacije in prireja društvena zborovanja vsaj vsak drugi mesec. Brzobjavno smo pozdravili gg. okrajnega glavarja J. Oreška in dr. Tavčarja; zadnjega zato, ker je v drž. zboru opozoril vlado, da bi morala v prvi vrsti skrbeti za učiteljski stan, ki živi zaradi njene brezbriznosti v največjem pomanjkanju.

Gornjegrajsko učiteljsko društvo javlja svojim članom: Od pripravljalnega odbora za veliko ljudsko veselico v Gornjem gradu, dne 6. avg. t. l., ki se vrši v proslavo 25-letnice »Citalnice«, 20letnice »Požarne brambe« in 15letnice »Pevskega društva«, je predsedstvo dobilo posebno vabilo. Glede na to, da se je oglasilo mnogo revnih društev v sodelovanje in ker je želeti, da bo tudi naše društvo častno zastopano, prosimo cenjene društvenike, naj se oglasijo zaradi kosila i. t. d. prej kot slej pri našem tajniku, ker bo isti dan velik naval ljudstva na gostilnice in se bo moralo kosilo prej osigurati. Društveniki se sestanejo v gostilni g. Šarba.

V Kostajnici so otvorili prvo hrvaško počitniško kolonijo, ki jo vodi učiteljica Kranjčeva. V kolonijo je sprejetih brezplačno 15 otrok, 5 otrok pa plačuje.

Titulatura. Udomačila se je slaba razvada, ki je še ostanek starih časov pokorščine in brezmejnega vdanosti, da se nazivljajo olikani ljudje z velecenjeni, velečastiti, blagorodni i. t. d. gospod. To je popolnoma nepotrebno. Zadošča, ako pišemo samo: Gospod učitelj J. J., gospod nadučitelj N. N. itd.

Peti splošni avstrijski katoliški shod se vrši na Dunaju od 18.—21. novembra t. l. Z Dunaja poročajo, da je zlasti v nenemških avstrijskih kronovinah velika agitacija za ta nepotrebni shod.

Dvorazrednico v Horjulu na Kranjskem razširijo v trirazrednico.

Enorazrednico v Ambrusu na Dolenjskem razširijo v dvorazrednico.

Veroizpovedanja na svetu. Najnovejša statistika izkazuje na vsem svetu 1.563.446.000 ljudi. Od teh je kristjanov 558.862.000, in sicer rimskih katolikov 272.638.000, protestantov 166.066.500, pravoslavnih kristjanov 120.157.000. Nekkristjanov je pa 1.004.584.000, in sicer židov 11.222.000, mohamedancev 216.630.000, poganov 776.732.000, budistov 137.935.000, hindov 209.659.000, vernikov Konfucija 291.816.000, animistov fetišistov 157.669.500, šintoistov (na Japonskem) 24.900.000. Poleg teh je še drugih ver pripadnikov 15.352.000. Te številke naj bi se v šolah pri računstvu v višjih razredih upoštevale. Mislečemu človeku pa mora priti v misel pridigovanje naših rimsko-katoliških duhovnikov, ki očitno uče, da je le naša vera zveličevalna, potemtakem bodo drugoverci vsi pogubljeni. Po statistiki je ljudi naše edine prave vere 272.638.000, to je ena šestina vseh ljudi na zemlji. Pa še te nas loči duhovščina v liberalce (t. j. pogubljene) in klerikalce (t. j. zveličane). Kam pride pet šestin ljudi in mi liberalci? V pekel morda? Gotovo ne, ker dobri in modri Stvarnik ni ustanovil pet šestin ljudi za pogubljenje, temveč za boljše življenje po smrti. Ta tema se da lepo razvijati pred ljudmi, katerih obzorje je tako omejeno, da imajo vse za resnico, kar jim njih dušni pastirji povedo na prižnicah.

Razgled po šolskem svetu.

— Dve novi nemški šoli na Štajerskem. Kakor govorijo, hočejo Nemci ustanoviti dve novi nemški šoli na Štajerskem, in sicer eno pri Sv. Kungoti, drugo pa v Pesnici. Komu v korist in komu v škodo — je lahko ugeniti.

— **Občinski svet na Dunaju** se je zavzel za ustanovitev tretjega učiteljskega na Nižjem Avstrijskem.

— **Rusko naučno ministrstvo** je odredilo, da se sme na Ruskem vsaka učiteljica omožiti in tudi omožena poučevati.

— **Šolsko kopališče v Letušu.** Po složnem prizadevanju šolskega vodstva in okoličanov postavijo ob Savinji jako pripravno kopališče, namenjeno šolski mladini. To šolsko kopališče je menda prvo na Štajerskem. Po dopoldanskem in popoldanskem pouku ob vročih dnevih se podajo otroci pod nadzorstvom svojih učiteljev v kopališče ter se v bistri vodi vadijo v plavanju in si krepijo telesne moči. Ta nova, posnemanja vredna uvedba, daje zgled složnega delovanja doma in šole ter kaže tedaj, da tukaj vlada popolno sporazumljenje med starši in učiteljstvom.

Uradni razpis učiteljskih služb.

Št. 375/III.

Štajersko.

V šolskem okraju šoštanjskem je stalno popolniti nastopna učna mesta:

1. Na šestrazredni ljudski šoli v Šoštanju, II. krajevni razred, nadučiteljsko mesto.

2. Na enorazredni ljudski šoli v Plešivcu, pošta Velenje, III. krajevni razred, učiteljsko in obenem voditeljsko mesto.

Prosilci imajo pravilno opremljene prošnje vlagati predpisanim potem do dne 10. avgusta t. l. pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

C. kr. okrajni šolski svet v Šoštanju, dne 5. julija 1905.

Šolske tiskovine

odobrene po dež. šolskem svetu priporoča tvrdka

Dragotin Hribar v Ljubljani.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,
registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Vplačuje in izplačuje se vsak četrtek od 11.—12. ure dopoldne in vsako soboto od 5.—7. ure zvečer ali pa vsak dan potom poštne nakaznice ali c. kr. poštne hranilnice (čekovni račun št. 866.312). Za drugače storjena vplačila zadruga ni odgovorna.

Sprejem hranilnih vlog po 4³²/₁₀₀, oddaja posojil na osebni kredit po določenih rokih vračevanja (glej spodaj) proti zadostni varnosti. Za tako velja: vsaj eden dober porok in plačnik, zastava premičnin, zemljišč in vknjiženih terjatev, predznanba na plačo ali penzijo.

Prošnje za posojila brezplačno proti vpošiljavi 20 h v poštih znamkah za frankaturo. Tudi prošnjam za posojila naj se priloži poštna znamka za 10 h za dopošiljatev rešitve.

Vsakih 100 K posojila (dva pasivna deleža) se vrača po načinu:

A	v 12 mesečnih rokih, in sic. 11 rokov à 9 K — h, 12. rok 4 K 73 h
B	» 18 » » » 17 » » 6 » » 18. » 3 » 56 »
C	» 24 » » » 23 » » 4 » » 50 » 24. » 4 » — »
D	» 38 » » » 37 » » 3 » » 38. » — » 66 »
E	» 46 » » » 45 » » 2 » » 50 » 46. » 1 » 81 »
F	» 60 » » » 59 » » 2 » » 60. » — » 70 »
G	» 70 » » » 69 » » 1 » » 75 » 70. » 1 » 42 »
H	» 85 » » » 84 » » 1 » » 50 » 85. » 1 » 26 »

Zadružni lokal je v Ljubljani, Komenskega ulice št. 17.

Ne zabite
„Učiteljskega
konvikta!“

Šolske tiskovine

priporoča

tiskarna J. BLASNIKA naslednikov
v Ljubljani.

Šolskim vodstvom, krajnim šolskim svetom in slovenskim staršem priporočamo:

„Zvonček“, II. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K 60 h, elegantno vezan 6 K 40 h.

„Zvonček“, III. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K 60 h, elegantno vezan 6 K 40 h.

„Zvonček“, IV. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K 60 h, elegantno vezan 6 K 40 h.

„Zvonček“, V. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K 60 h, elegantno vezan 6 K 40 h.

„Zvonček“, I. letnik, je pošel. Dobite samo še posamezne številke za skupno ceno 3 K.

Upravištvu „Zvončka“,
v Ljubljani, Rimska cesta 7.